

Ἡ συγκυτάδωσις αὐτῇ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν Μορμονικὴν φυλὴν, ἀνακκλεῖ εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τὴν ὀπτασίαν ἣν εἶδεν ὁ Σουθεμπόργ ἐν Λονδίῳ τὸ 1743 ἔτος. Ἐνῶ ὁ κύριος οὗτος ἐγεύετο, ὁ Θεὸς ἐπιφανεῖς αἴφνης ἐν μέσῳ νεφέλης φωτοδύλου καὶ λαμπρᾶς, εἶπεν αὐτῷ Τίς ἄρα δύναται νᾶ μαντεύσῃ τί εἶπε ; ὁ Σουθεμπόργ, μὴ τρώγεις τόσοι πολὺ ! »

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

—οοο—

ΚΡΙΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟΚΡΥΦΩΝ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑΣ.

(Συνέχεια. Ἰδε ἀριθ. πρὶ.)

Β'.

ΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ.

—•••••

Ὁ ἡθολόγος Λασκαράτος ἀνατέμνων διὰ τῆς ὀξυνοίας του τὴν Κεφαλληνικὴν κοινωνίαν, εὐρίσκει πρώτας πληγὰς ἀνιάτους καὶ θανασίμους τὰ παρὶ τῆς οἰκογενείας τῶν Κεφαλλήνων πραττόμενα. Ἐξ αὐτῶν διακρίνει, ὅτι ὁ γάμος, ὡς γίνεται ἐν τῇ νήσῳ του, εἶναι κερδοσκοπία προχρηματομενὴ μεταξὺ γαμβροῦ καὶ πατρὸς τῆς ὑπανδρευομένης, ἥτις ἀγνοεῖ τὴν ἑαυτῆς τύχην. Ὅτι κάλλιον πρὸς τὴν παγίωσιν τῆς συζύγου συνέτειναν ἢ ἐκ νεκρᾶς ἡλικίας συναναστροφὴ καὶ συντυχία τοῦ θήλεως μετὰ τοῦ ἄρσενος, ὅπως προχθῇ ὁ ἔρως ὁ συνδέων τὰς καρδίαις ἀμφοτέρων. Ὅτι ὁ νυμφευόμενος σύζυγος οὐδόλως ἐκτιμᾷ καὶ ἐξισώνει τὴν σύζυγον ὁμοίως ἑαυτῷ, ἀλλὰ πάντοτε ὑπόδουλον καὶ ἀναξίαν τῆς οἰκείας ἐμπιστοσύνης ἔχει. Ὅτι κακὴ κουροτροφία παρέχεται ἐκ μέρους τῆς μητρὸς εἰς τὰ τέκνα, ζημιώδης οὐ μόνον τῷ πνεύματι τῶν παιδίων ἀλλὰ καὶ τῷ σώματι. Ὅτι οὐδόλως ἐπιμαλοῦνται καὶ ἀγωγοῦνται τὰ θήλας ὑπὸ τῶν γεννητόρων, οἵτινες μάλιστα δυσανασχετοῦσιν, ὡς αἱκίς τίκεται θῆλυ, ὡς ἐπαχθὲς φορτίον πεμπόμενον αὐτοῖς ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης. Ὅτι τέλος ἀπειρία ὑπηρετῶν ἀπίστων καὶ ὀκνηρῶν καταμαστιζεῖ τὰς οἰκίας, ἐν αἷς διαμένοντες οὗτοι ἐπιτρυφούντες τὸν δλεθρον.

Καὶ ὅτι μὲν τινὰ τούτων, οἷα ἡ κακὴ κουροτροφία, ἡ μὴ ἐξίσου ἐκτίμησις τῶν συζύγων καὶ ἡ ἀπειρία ὑπηρετῶν εἶναι ἐλλείψεις τῆς κοινωνίας, οὐδεὶς ἀμφισβᾷ. Κατακρίνει ὅμως, ἢ κατὰ μᾶλλον ἀποχρῶσαν φράσιν ἀδικεῖ ἐκ περιστοῦ τὴν οἰκίαν πατρίδα ὁ Κ. Λασκαράτος, χλευάζων ὡς κακοβούλους προδιαθέσεις τῶν συμπολιτῶν τοιαύτας ἐλλείψεις καὶ τοὺς ἄλλους περὶ οἰκογενείας θεσμούς. Διότι ἐπαξιοῦται τὰ ἐξ ἀγνοσίας πραττόμενα κατα-

δικῶν καὶ βασανιστηρίων, οἷα τὰ ἀποκρύφως πραττόμενα κακουργήματα ἐν Περσίοις καὶ Λονδίῳ. Οὐδόλως δὲ διαλογίζεται, ὅτι τοιαῦται ἔξεις καὶ θεσμοὶ διαμένουσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐπὶ τοῦ παρελθόντος καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ ὅτι αἱ διαδιδόμεναι γνώσεις καὶ ἡ κοινωνικὴ πρόοδος μετ' ὀλίγον θέλει ἐξαλείφει, εἴτε κακὴν καθάπτεται τοῦ κοινωνικοῦ σώματος. Μικρὰ ἐποπτεία εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν κοινωνίαν, ὀλίγη ἔρευνα εἰς τὰ ἔθνη τῶν οἰκούντων οὐ μόνον τὰς μικροπόλεις, ἀλλὰ καὶ τὰς μεγαλοπόλεις ἐνθα ὁ πολιτισμὸς ἀκμάζει, ὀξυδερκῆς θεωρεῖ εἰς ὅλας τὰς κλάσεις τοῦ κοινωνικοῦ σώματος τῶν μεγάλων χριστιανικῶν βασιλειῶν ἀρκούντως θέλει μᾶς δεῖξωσιν, ὅτι τὰ διασπόμενα ὑπὸ Λασκαράτου περὶ γάμου καὶ οἰκογενείας ἐν Κεφαλληνίᾳ ὑπάρχουσι καὶ γίνονται οὐ μόνον ἐν τῇ πατρίδι ἐκείνου ἢ τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀπάσῃ τῇ διαδοσμένῃ Εὐρώπῃ.

Δὲν εὐτυχίσκαμεν ποτὲ νᾶ ἀποδημήσωμεν ἐκ τῆς νήσου ἡμῶν καὶ περιέλθομεν, ὡς ἐκεῖνος, τὴν Ἰταλίαν ἢ τὴν Γαλλίαν ἢ τὴν Γερμανίαν, ἵνα καὶ αὐτοφεί περιεργασθῶμεν τὰ ἐπὶ γαμικῆς συζύγιας καὶ οἰκογενείας καθ' ὅλας τὰς τάξεις τῶν πολιτῶν ἐκεῖνων ἐργαζόμενα. Ἐξ ὧν ὅμως ἀνέγνωμεν, εἴτε ἐν περιηγητικοῖς συγγράμμασιν, εἴτε ἐν φιλοσοφικοῖς, δι' ὧν ἐξιχνιάζονται καὶ ἐπικρίνονται αἱ συνήθειαι καὶ διαθέσεις τῶν λαῶν ἐκεῖνων, εἴτε εἰς ἐφημερίδας διαχρησθάνουσας ἀνέκδοτα, οὕτως εἰπαῖν, ἢ ἀστείαι δημοσίων καὶ ἰδιωτῶν παρὰ τοῖς ἔθνεσιν ἐκεῖνοις, βλέπομεν ὅτι τὰ πραττόμενα περὶ προικὸς τοῦ γάμου ἐν Κεφαλληνίᾳ, ἢ κάλλιον ἐν ἀπάσῃ τῇ Ἑλλάδι (ὡς τοιαῦται Κεφαλληνικαὶ ἔξεις κοινωναὶ εἰσὶ παρ' ἀπάσῃ τῇ Ἑλληνικῇ φυλῇ), γίνονται τὰ αὐτὰ ἀκαλύτως, καὶ νομιμοποιοῦνται, μῆτε νόμου μῆτε ἠθικῆς προσκρουόντων τῇ συντελέσει. Διότι οὐ μόνον ἀνευ τινὸς εἰδήσεως ἢ συναναστροφῆς τοῦ ὑπανδρευομένου πρὸς τὴν νυμφευομένην ὁ γάμος καὶ ἡ προῖξ μεταξὺ τῶν γονέων ἢ τοῦ γαμβροῦ καὶ τοῦ γεννήτορος προχρηματομενται, ἀλλὰ καὶ καταστήματα γαμβρίων ἔχουσιν, ἐνθα συμβιβάζεται ἡ προῖξ καὶ μεσῇται ὀημοῖσι ἀμοιβόμενοι μὲ τόκον κατ' ἀναλογίαν τῆς προικὸς ὑπάρχουσι, καὶ ἀγγελίαι τυπώνονται εἰς τὰς ἀγγελικὰς ὁδοὺς ἐφημερίδας, δι' ὧν ὁ βουλούμενος νᾶ νυμφευθῇ ἢ νᾶ νυμφεύσῃ τὴν κόρην προκηρύττει τὸ πρὸς τῆς προικὸς, καὶ ἐκφέρει τοὺς χαρακτήρας ἢ ἐλαττώματα τῶν νυμφίων, καὶ παρίστησι τὸ ἔθνος ὃ ἀπαιτεῖται πρὸς τὴν συζυγίαν. Ἐκ τούτων πασιδῆλον ὅπόσον συμβάλλεται ἡ κερδοσκοπία μεταξὺ τῶν πραγματευομένων τὸν γάμον παρ' ἐκείνοις τοῖς πολιτισμένοις ἔθνεσιν, ὧν τὸν βίον προσφέρει ὑπόδειγμα εὐτυχίας τοῖς συμπολίταις ὁ Κύριος Λασκαράτος. Καὶ ἐὰν τοιαῦται αἱ διαπραγματεύσεις καὶ μεσιτεῖαι ἐκείσε, τί μικρότερον ἐὰν ἐξ ἀνάγκης ἐν Κεφαλληνίᾳ, γυνή τις, ἢ ἐντιμος πολίτης, ἢ χρηστὸς ἱερεὺς (ὃ παρέλειψεν ὁ Κύριος Λασκαράτος ἐν τῇ χλευαστικῇ συγγραφῇ), ἀνευ τινὸς φιλοκαρδεΐας ἢ ἀμοιβῆς, ἀλλὰ διὰ φιλότιμον πρὸς τὸ

ἐγχαθὴν συνέργειαν, μεσολαβῇ εἰς τὴν σύνδεσιν τοῦ γάμου, διαγράφων καὶ ἐγγυώμενος τὸ ἥθος καὶ τὸν χαρακτήρα τῆς νύμφης καὶ τοῦ νυμφίου, οὗς γινώσκει ἐκ τοῦ συνέγγυς; Ὅτι δὲ ἡ προίξ δὲν εἶναι ἀτομικὴ καρδοσκοπός, ἀλλ' ὅτι συντείνεται καὶ εἰς ὑποστήριξιν τῆς κατατιθεμένης οἰκογενείας, ἃς περατερήσωμεν τὴν φύσιν τῆς ἐγγάμου σημερινῆς συζυγίας πρὸς τὴν παρῶσαν κοινωνίαν. Ἦθελον εἶσθαι πολλὰ αἱ ἐξιγνιάσεις καὶ αἱ θεωρεῖται τοῦ ἔθιμου τούτου, ὃ καὶ διὰ νόμου καὶ πολιτείας τοσούτον ὑποστηρίζεται καὶ περὶ τῶν ὁποιῶν νὰ λεπτολογήσωμεν ἀκριβῶς οὔτε αἱ γνώσεις ἡμῶν ὡς ἀδιδάκτων ἠθικοπολιτικῆς ἐπιστήμης, οὔτε τὸ ἀντιρήτικόν τῆς συγγραφῆς μᾶς συγχωροῦσι. Περιρρίζομεν μόνον τὴν ἐποψὴν εἰς ὅ,τι ἠθικῶς ὑποστηρίζει ἡ προίξ διὰ τοῦ γάμου τὴν πολιτείαν.

Τῷ ὄντι αἱ ἀρχαῖαι κοινωνίαι ἐθεώρουν τὰ άτομα ὑπόδουλα εἰς τὴν πολιτείαν. Ὑπαρξίς λοιπὸν ἀτομικῇ, προσωπικῇ ἀξίᾳ, οικονομικῇ ιδιοκτησίᾳ ἐμυδανίζετο ἐνώπιον τῆς ἐξουσίας τῆς πολιτείας. Βεβῆως ἐκ τοῦ συστήματος ἐκείνου ἐπήγαγεν ἡ ἀφροσύνη πρὸς τὴν πατρίδα, καὶ τὰ μέγιστα ὑποδείγματα τῆς φιλοπατρίας, ἐν οἷς ἐγκυχᾶται ἡ ἀρχαιότης. Ἀλλ' ἡ ἐπιβαλλομένη τῷ πολίτῃ πλεονέκτις ὑπαταγὴ εἰς τοὺς βωμοὺς τῆς πατρίδος, ἐξουθενώσα τὸν ἀτομικὸν χαρακτήρα καὶ τὰς περὶ ἰδίας ἐαυτοῦ καὶ τῶν ἐξ ἐαυτοῦ συντηρήσεις, ὑπέσκαπτε τὰς ἀτομικὰς βελτιώσεις, κατέστρεψε τὴν ιδιωτικὴν ἰσότητά, κατέφθειρε τὴν οικιακὴν ἀγάπην. Ἐντεῦθεν ὁ σύζυγος ὀφειλέτης τῆς πολιτείας ἡ γυνὴ ὑπόδουλος τῷ ἀνδρὶ τὰ τέκνα μὴ ἀνήκοντα τοῖς γονεῦσιν ἡ ιδιοκτησία μεγαλοδωρὶα προσκίρως δεδομένη τῷ οἰκογενειάρχῃ. Ἑβραῖοι θεοκρατούμενοι, Ἕλληνες δημοκρατούμενοι, Πέρσαι καὶ Βάρβαροι δεσποζόμενοι, ἅπαντες ὑπόκεινται αὐτοὶ καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας, ὡς δουλοσώματα διὰ τὴν θέλησιν τοῦ ἀρχοντος καὶ διὰ τὴν κίνησιν τῆς πολιτικῆς διαχειρήσεως. Ὁ πατὴρ τὰ τέκνα καὶ ἡ οἰκογένεια ὑπόκεινται τυφλῶς εἰς τὴν αὐθαίρετον διαταγὴν τοῦ διέποντος τὸν θρόνον, ὅσον ὁ πολίτης πανοικί εἰς τὸ ψήρισμα τῆς δημοκρατικῆς ἐκκλησίας. Ἀλλ' ὁ χριστιανισμὸς ἐντελλόμενος τὴν ἰσότητά ἀπαιτοῦς ἀτόμοις, ἐκνόησεν ὅλας τὰς σχέσεις τῆς κοινωνίας συνδέσσει τὸν διέποντα τὴν πολιτείαν μετὰ τοῦ διεπομένου δι' ἀμοιβαίας ἀγάπης καὶ κοινῆς ὑπηρεσίας ἐθεώρησε τὸν νόμον οὐχὶ ὡς αὐθαίρετον ἐπιβολὴν ἀρχοντος ἐπὶ τοῦ ἀρχομένου, ἀλλ' ὡς διάταξιν στηριζομένην ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ἐπὶ ἐπωρελαῖ γρηῃσι τοῦ πολίτου διὰ τῆς πολιτείας. Αἱ αὐτοῦ, οἱ παῖδες καὶ οἱ παιθόμενοι ὑπηρετοῦνται συναλλήλοις καὶ βελτιοποιῶνται ἀμοιβαίως. Ἐκ τούτου τὸ άτομον ἡλευθερώθη ἐκ τῆς πρὸς τὴν πολιτείαν δουλείας ἡ προσωπικὴ αὐτοῦ ἀξία ἀναγνωρίζεται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀνὴρ καὶ γυνὴ μετέχουσι τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων καταρτίζοντες οἰκίαν ἡ ιδιοκτησία ἐνέγκει εἰς τὴν οἰκογένειαν, ἣν διευθύνει ὁ γεννήτωρ, προστατεύει ἡ πολιτεία, βοηθεῖ ἡ κοινωνία.

Ἡ οἰκογένεια λοιπὸν συνίσταται ἐκ τοῦ ἀρσενος καὶ τοῦ θήλεως. Ἡ οὐρανόθεν εὐλογία τοῦ γαμικοῦ μυστηρίου ἀγιάζει τὴν σύζευξιν, ἐπισφραγίζει τὴν ἀμοιβαίαν ἀγάπην, καὶ ἐπιβάλλει αὐτοῖς τὰ πρὸς ἐαυτοὺς καὶ τὴν καρπογονίαν καθήκοντα. Ἡ ἱερὰ μεσολάβησις αὕτη δέχεται ὑποχρεώσεις καὶ ἐγγυήσεις διὰ τοῦ ἀλληλεγγύου συνδέσμου, καὶ ἐπιτάσσει τὴν στοργὴν καὶ ἐπιμέλειαν διὰ τὰ τέκνα. Ἡ οἰκογένεια οὖν οὕτως ἀπαιτεῖ κεφάλαια παρακαταθήκης πρὸς ἰδίαν ἐκυτῶν, τῶν συζύγων, καὶ τῆς τεκνογονίας συντήρησιν. Ἄν δὲ ἡ περιουσία τοῦ ἀνδρὸς ἐξ ἐνὸς μέρους θεωρῆται φυσικῶς πρώτη καταβολή, ἀναμφιβόλως πρὸς δικαίαν ἐξίσωσιν ἀπαιτεῖται καὶ παρ' αὐτῆς τῆς συζύγου ἄλλο καταβαμα, ὡς φερούσης καὶ αὐτῆς ἴσα δικαιώματα εἰς τὴν οἰκογένειαν, καὶ ἰσοτιμουμένης τῷ ἀνδρὶ. Ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι ἡ φερούμενη προίξ δὲν εἶναι φερνὴ τῆς ὀμηρικῆς ἐποχῆς δεδομένη παρὰ τοῦ ἀνδρὸς πρὸς ἀπόκτησιν συζύγου, ἡ δωρεὰ παρὰ τῶν γεννητόρων ἐκείνης, ὡς εἴθιστο παρὰ τοῖς Ἀσιανοῖς, ἡ τέλος ἐξαγόρασις καὶ λύτρον δεδουλωμένης κόρης παρὰ τῷ γεννήτορι, ὡς ἐκλαμβάνετο παρὰ τισι τῶν ἀρχαίων. Ἡ προίξ παρ' ἡμῶν ἐκλαμβάνεται ὡς κεφάλαιον ἐκ μέρους τῆς συζύγου συνενούμενον μετ' ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς, πρὸς διατήρησιν τῆς ἐαυτῆς συζυγίας καὶ τῆς τεκνογονίας. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἀστυκὸν δίκαιον καὶ οἱ πολιτικοὶ νόμοι πρώτην βᾶσιν ἔχοντες τὴν οἰκογένειαν, παρέχονται καὶ τὰς πρώτας ἐγγυήσεις εἰς τὴν προίκα, καὶ διατάσσουσι τὰ περὶ κυριότητος, δικατοχῆς καὶ μεταβάσεως αὐτῆς μετὰ τοσούτας λεπτομερείας.

Ἐάν λοιπὸν ἀφαιρέσωμεν τὴν θρησκευτικὴν ἐπέμβασιν εἰς τὴν συζυγίαν, ἡ καταργήσωμεν τὴν γαμικὴν συνεισφοράν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῆς οἰκογενείας, κατὰ τὸν Κύριον Λασκαράτον, καταργοῦμεν τὸ θεμέλιον αὐτῆς, μετατρέπομεν τὰ καθεστῶτα οὐχὶ δὲ πλέον ἡ γαμικὴ ἔνωσις καθίσταται ἱερὰ, δεσμὸς ἀδιάρρηκτος, ἐπιμέλεια ἀδιάκοπος τῆς βρεφικῆς καὶ παιδικῆς ἡλικίας τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ ἀπλῶς κοινωνικὸν συμβόλαιον διατηρουμένης τῆς συνενώσεως κατ' ἀρέσκειαν τῶν συνερχομένων, καὶ διαλυομένης, ὅσας τις τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἀπορραίσωσιν. Ἰδοὺ λοιπὸν ἀνακαλύπτεται ἐν πρώτοις μία ἀρχὴ κομμουνιστικὴ (κοινοκτημονικὴ) ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Κυρίου Λασκαράτου, ἣν ὁ ἠθικολόγος θέτει ὡς θεμέλιον τῆς παρ' αὐτοῦ μετοικηδομουμένης Κερκλληνιακῆς οἰκογενείας αὕτη δὲ ἐκπληρωθῆσεται, ὅταν πειθόμενοι εἰς τὰς παραινήσεις τοῦ ἠθικολόγου οἱ συμπολίται αὐτοῦ, θελήσωσι νὰ καταβάλωσι τὴν περιουσίαν των, κοινοκτημόνως βιούντες, τὴν στοργὴν πρὸς τὰ τέκνα καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν σύζυγον ἀποσβύοντες ἐκ τῆς καρδίας, καὶ παραιτούμενοι οἰκογενείας παίδων καὶ ιδιοκτησίας. Καὶ τότε ὁ Κύριος Λασκαράτος φαίνεται, ὅτι πρῶτος τὸ παράδειγμα τῆς κοινοκτημονικῆς μεταρρυθμίσεως ποιούμενος, δὲν θέλει εὐαρεστηθῇ τοσούτον τὴν οἰκίαν περιουσίαν νὰ ἀπορρίψῃ καὶ καταβάλλῃ, ὥπως ἀπολαύῃ καὶ ὁ ἄπορος καὶ ὁ ῥακενδύτης. Δὲν

εἶναι λοιπὸν περιττὴ ἡ διὰ τῆς εὐλογίας καθιέρωσις τῆς συζυγίας, οὔτε ἀτοπία ἡ φεραμένη προῖξ εἰς τὴν συνάρτισιν τῆς οἰκογενείας, ἐὰν ἡ φύσις τῆς νεωτέρας πολιτικῆς κοινωνίας εἶναι τοιαύτη.

Δυνατὸν αἱ ὑπέρσχοι ἀπειθήσει προικὸς νὰ ὑποθάλπωσι κερδοσκοπίαν· ἀλλὰ καὶ αὕτη περιστελλεται, ὡς μὴ βιαζομένη τοῦ αἰτουμένου μέρους, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν εὐαρέστητιν συναινοῦντος εἰς τὰ συμβαλλόμενα.

Ὅτι ὁμῶς διὰ τῆς προικὸς προάγεται ὁ ἀπειτούμενος σύνδεσμος καὶ ἡ συνάλληλος ἀγάπη τῶν συζύγων, εἶναι πασιδῆλος περὶ λόγος. Οὐδεὶς ἡγάπητε ποτὲ τὴν ἐκ τοῦ γυναικῆ ἢ ἐκείνη τὸν ἄνδρα διὰ τὴν πλουσίαν προῖκα. Ἡ ὑποτροπὴ τῆς ἀγάπης, ἡ στερέωσις τῆς οἰκογενείας, ἡ διατήρησις τῶν ἀμοιβαίων καθήκοντων σεβασμοῦ καὶ πάσης οἰκουρίας προκύπτει κατὰ τὸ συναντιώμενον χρηστὸν ἦθος, τὸν ὁμαλὸν καὶ προσπῆλ χαρὰν, τὴν καθάραν καρδίαν, τὴν ὅλως ἀροσίωσιν καὶ προσκόλλησιν ἑκατέρου τῶν συζύγων εἰς τὸ ἐνδιάφορον συναλλήλων περὶ τε τὴν κοινὴν εὐζωίαν καὶ τὴν εὐτυχίαν τῆς οἰκογενείας. Ἐξηγητλήθησαν τὰ πλούτη τοῦ ἀνδρός, κατηναλώθη ἡ προῖξ τῆς γυναικὸς, διαμένει ὁμῶς ἡ ἀγάπη ἀμετάβλητος, διατηρεῖται μέχρι θανάτου ὁ γαμικὸς δεσμός καὶ τὸ ἐνδιάφορον ὑπὲρ ἀλλήλων. Οὐδεὶς ἀπέβηκεν ἢ διεξείχθη τὴν σύζυγον, ἢ ἐγκατέλειπε τὰ τέκνα διότι ἐξερκινήθη ἡ γαμικὴ περιουσία. Ἰδιότροποι τινὲς ἀλλοιώσεις καρδίας, ἀτυχεῖς συναρᾶς κλίσεις καὶ συμπαθείας, καὶ ἄλλαι παρεκτροπαὶ δι' ἐλαττώματα καὶ κακὰς ἐπιθυμίας ἀναφύοντα ἐπὶ τῆς συμβίωσης, διέθραυσαν τοὺς γαμικοὺς δεσμούς, διέβησαν τὰς συζυγίας, καὶ ἀνέτρεψαν τὰς οἰκογενείας, ἀλλ' οὐχὶ ποτὲ τελεσθεῖσα μετολέθης θρησκείας ἢ συμφεραμένη προῖξ.

Περίεργον δὲ ὅτι ἡ ἐκ τῆς συντυχίας τῆς ὁμοιοπαθοῦς κλίσεως καὶ τῆς συναρείας τοῦ ἥθους συνένοσις ψυχῆς καὶ καρδίας ἀμφοτέρων τῶν συζύγων, ὡς ἐν κοινῷ αἰσθήματι καὶ ἐν καὶ τῷ αὐτῷ σώματι συντελεῖται ἐπὶ τῆς συμβιώσεως μετὰ τὴν γαμικὴν τελευτὴν ἀνευ προηγουμένης συνομιλίας καὶ συναναστροφῆς ἢ συγχρώσεως, ὡς βούλεται ὁ κύριος Λατκαράτος. Καὶ ἀπόδειξις τούτου εἶναι τοσαῦτα συζυγία, αἱ πλείους σχεδὸν ἐν Κεραλλήνῃ, ἐν ταῖς νήσοις καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι, αἱ ἀνευ τινὸς προηγουμένης συναναστροφῆς τῆς ὑπανδρευομένης μετὰ τοῦ νυμφευομένου, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀπλῆς διαπραγματεύσεως τοῦ γάμου μετὰ τῶν γεννητόρων, ἢ ἀμέσως μετὰ τὸ γαμεῖν καὶ συγγενεὺς τῆς κόρης ζῶσιν ἐν ἀγάπῃ, ἐν ἀγνότητι ἐν κοινῷ αἰσθήματι καὶ ἐν διαφύρῃ. Καὶ πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ διαχωρίσωμεν τὴν γυναικάρεσκον ἔρωτα ἐπὶ τυχοδιώκτας ἐρωμένους, ἐκ τῆς ἀγνῆς ἀγάπης πρὸς γαμικὴν συζυγίαν. Ὁ πρῶτος ἔρως ἰδιότροπος, ἐμπειρὴς, ἀπληλός, κούφος καὶ ἀστατος παρῳθεῖ τὴν κλίσιν τοῦ ἐρωδόντος εἰς ἐπιδεικτικὴν συμπάθειαν πρόσκαιρον, ἢ τις ἐμαρτυρήσῃ τοῦ σκοποῦ, καὶ ἐκτελέσῃ τὴν φαντασιώδη ἐπιθυμίαν, παύει τὴν θερμότητα αὐ-

τοῦ, ἐξελίρει τὰς συμπάθειας, ἀποσβέσει τὴν ζέσιν τοῦ αἰσθήματος. Οὐδὲν δὲ πλέον ἐνδιαφερόμενος ὁ ἐρωτικὸς περὶ τοῦ συγκλίναντος μέρους εἰς τὰς ὁμοιοπαθείας αὐτοῦ, ἢ προσθέτων διὰ τὰς περιπτώσεις, ἀπεκτρέπεται τούτου, ἐγκαταλείπει τὸς περισπασμούς τῆς συζυγίας καὶ ὁμοίως τοῦ ἐπὶ τοῦ ματαίωτος τυχοδιώκτου ἱππότου, οὗ ὁ γυναικάρεσκος χαρακτήρ εἶναι ὁ ἀκριβὴς παραστάτης, μεταβάλλει ἀπὸ οἰκίαν εἰς οἰκίαν ἀπὸ πόλιν εἰς πόλιν ἀπὸ κώμην εἰς περίχωρον, ἐπιδείξων τὸ κάλλος, κατακίτων νεάνιδας, ἐνεδρεύων κοιτῶνας, ἐκπορθέων προύρια καὶ πύργους ἐρωτικούς, ὅσα φαντασία καὶ κύτογνωμία προθήσῃ. Ἀπ' ἐναντίας ἡ γαμικὴ ἀγάπη, γέννημα φυσικῶν ὁμοιοπαθῶν καρδιῶν, ὡς ζῶν, παρίπτωσις καὶ τύχη ἀπὸ κοινοῦ ἐξαρτῶνται, ὑπάρχει εὐσταθὴς εἰς τὰς κλίσεις, ἐνδιάφορος εἰς τὰς περιπτώσεις, στερεὰ καὶ διαρκὴς εἰς τὴν παγίωσιν τῆς ἐπιθυμίας, εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῆς οἰκογενείας. Συννεύει, συγχεράσκει καὶ συναποθνήσκει ὁ ἀγνός καὶ καθαρὸς σύζυγος μετὰ τῆς ὁμοιοπαθοῦς συζύγου, μηδέποτε παρεκτρέπόμενοι ἢ ἀπωθούμενοι τῆς εὐθείας ὁδοῦ, ἢ διακλύοντες τὰς υποχρεώσεις, ἢ ἀπαλλοτριούντες τὸ τῆς οἰκογενείας συμφέρον.

Τοῦ γυναικάρεσκου ἔρωτος, τοσοῦτον κοινωτάτου καὶ καταχρηστικωτάτου παρ' ὅλοις τοῖς Εὐρωπαϊκοῖς λαοῖς, ὥστε πρὸς γονεῦσι τέκνοις καὶ συγγραφεῖσιν ἀναιδῶς ὁμολογεῖται, ὁδὸς τῷ θεῷ, ἀπαλλάσσεται ἡ Ἑλληνικὴ ἡμῶν κοινωνία ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ἡ φιλελευστία ἢ τὸ ἱναμορμέντο τῆς Ἰταλιώτιδος, τὸ σεντιμενταλισμὸν ἢ ἐρωτοευσαισθησίαν τῆς Γαλλίδος, ὁ συσταλτικὸς ἔρως τὸ δάνδι τῆς Ἀγγλίδος, σπανίως ἐδείχθη πρὸς τὴν Ἑλληνίδι. Ἡ ἀναιδὴς αὕτη ἀστασία τῆς καρδίας, ἥτις, ἵνα ἀναπτυχθῇ ἀπαιτεῖ συνέντευξιν καὶ συνομιλίαν ἀρέστος μετὰ θήλειος, ἐξ ὧν πηγάζει ἡ οἰκικὴ ἁρμονία, ὡς λέγει ὁ Κύριος Λατκαράτος δὲν, συνώδευσε ποτὲ τὸ βῆθ' καὶ εὐγενὲς αἶθημα τῆς νεαζούσης Ἑλληνικῆς ψυχῆς. Οὔτε ἔρην ὁ Ἑλληνικὸς σύζυγος τυχοδιώκτης, ρίψοκίνδυνος ἐπιτυχῆς ἢ ἐπισπεύδων εἰς ἐρωτοτρόπους ἐπιχειρήσεις, οἷος ὁ Δὸν-Ιωάννης ὁ εὐτυχῆς ἦρως τοῦ Μπαῦρων, δὲ περιγράφεται ὑπὸ δαυγμὰ τῆς διεφθαρμένης εὐρωπαϊκῆς κοινωνίας. Καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἐρωτόληπτοι Δὸν-Κισῶται καὶ αἱ ἐρωμέναι Δουλικινέαι τοῦ Σερβάντου δὲν συναντῶνται εὐκόλως ἐν τῇ Ἑλλάδι. Ὁ νεώτερος Ἑλληνικὸς βίος, εἰ καὶ μὴ πλούσιος καὶ ἡγεμονικὸς ὡς ὁ Εὐρωπαϊκός, ἀλλὰ χριστιανικώτατος καὶ σώφρων, παύεται ὑποδείγματι πᾶμπολλα φιλάνδρου Πανελόπης καὶ ὀλίγητις ἐρωτομανοῦς Φαίδρας. Δὲν ἀπαιτεῖται λοιπὸν διὰ τὴν συζυγίαν τοῦ Κεραλλήνου ἐπὶ ἐξηγήσει ἔρως καὶ συναρρεσκαίς, προηγουμένη τῆς συνεταιρίσεως τοῦ ἀνδρὸς συνομιλίας καὶ συναναστροφῆς τις τῶν συναρρομένων εἰς συζυγίαν, ἀ ὡς ἰδιαιτέρην πλῆγην καὶ κακοδουλίαν εὐρίσκει ὁ Κύριος Λατκαράτος ἐν τῇ Κεραλλήνικῃ οἰκογενείᾳ. Ἐὰν δὲ ποτὲ τοιαύτη περίπτωσις συμβῇ, ὁ Ἕλλην γεννήτωρ καὶ τὸ τέκνον γινώσκουσι καλῶς νὰ διευθετίξωσι.

Παρθενική τιμή ἐπερυλάχθη παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ κήρῃ καὶ τῇ συζύγῳ. Ταύτην ὁ Ἕλλην γονεὺς, ὁ συγγενὴς ὁ φίλος τῆς οἰκίας διὰ τῆς ἀνατροφῆς, τῆς συνετῆς ὁδότης, τοῦ καλοῦ ὑποδείγματος, καὶ ἐνίοτε ριψοκινδυνούσης προφυλάξεως ἠθέλησε νὰ προαγάγῃ. Ἐνεκα τούτου ἡ παρθενία, τοσοῦτον ἐκτιμωμένη παρὰ τοῦ Ἕλληνα, ὅσον νῦν ὀλιγοῦ μὲν παρὰ πολιτισμένου Εὐρωπαίου, παρῶθει τὸν Ἕλληνα ὑπόδουλον ὄντα τῷ βρῦχῳ εἰς ἔργα δυσμενεῖς κατὰ τυράννου, ὅσῃς ἐκεῖνος παρεκτρέπομενος ὑπὸ ἀκαλασίας ἐσπερὲν ὁλοκαύτωμα εἰς τὴν φιληδονίαν τὸ τίμιον τούτου θῆλυ. Τὴν παρθενικὴν αἰδῶ καὶ περιστολὴν ὁ Κεφαλλῆν ὡς καὶ πᾶς ὁμογενὴς γονεὺς καὶ σύζυγος βούλεται ν' ἀναπτύξῃ, νὰ διαδώσῃ αὐτῆς τὸ αἶσθημα εἰς τὰ τέκνα, μὲ τὸ νὰ θρέψῃ αὐτὰ δι' αἰδοῦς, νὰ ἀπομακρύνῃ τῆς ἐνδεχομένης διαφθορᾶς καὶ νοσταλγίας, καὶ κατὰ τὴν ἐντιμον σύζυγον, κουροτρόφον ἐπιμελῇ, συνετὴν οἰκοδόσποιαν, φιλάγαθον οἰκογενεαρχὴν, ἀξιόζηλον πολίτην. Διότι καὶ μὲ γράμματα ἀρκούντως, καὶ μὲ διδασκαλίαν χριστιανικὴν, καὶ ἐντιμον διαγωγὴν, διὰ τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν σχολείων τῶν κορατίων καὶ οἰκεικῶν διδασκάλων βούλεται νὰ μαρρώσῃ τὴν διαγωγὴν τῶν τέκνων του. Αὐτὸς καὶ ἐναργεί καὶ προσπαθεῖ δραστηρίως ἐπιμελούμενος τῶν τέκνων, καὶ συγχωρῶν αὐτοῖς τὴν προσήκουσαν καὶ κατ'ἀλλήλῃ συναναστροφὴν μετὰ φίλων συγγενῶν, μετὰ ἐντίμων πολιτῶν, μετὰ ἐκλεκτῶν ἀνδρῶν. Πάλαι ποτὲ ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία, ἡ Κεφαλληνικὴ καὶ Ζακύνθιος, ἐνέκλειον τὰ θῆλα, ἀπειργον αὐτοῖς τὴν συναναστροφὴν μεθ' οἰουδ' ἕποτε ἀνδρὸς, ἀπεμάκρυνον τὰς ξενικὰς σχέσεις, καὶ ἐπιφοβὸν καὶ ἐντρομὸν τὸ ὄνομα αὐτῶν καθίστανον εἰς τὸ θῆλυ. Ἀλλὰ τὰ πράγματα ἐπὶ τοῦ παρόντος μετέλλαξαν, καὶ ἀπερχαίμενα ἔθνη καὶ προλήψεις ἐξαλείφονται, καθ' ὅσον φωτισμὸς τε καὶ εὐπορία συνεργάζονται ἐπὶ ἐντίμῳ εὐζωίᾳ, κατὰ τὰς νήσους ἡμῶν. Διότι καὶ τὸ θῆλυ νῦν ἐλευθέρως ἢ καὶ συνοδευόμενον μετὰ συγγενῶν ἐξέρχεται, καὶ συναναστροφὴ αὐτῷ συγχωρεῖται, καὶ οἰκοδόσποινα διευθετίζουσα ἀρίστως οἰκογενεάς. Κουροτροφία δὲ νῦν καὶ ἐπιμελεία περὶ παιδοκομίαν καὶ σωματικὴν εὐεξίαν τοῦ βρέφους συντείνεται διὰ τὸ εὐσημέτιστον καὶ στερεὸν τοῦ σώματος. Ταῦτοις δὲ συνάμα ἡ καθαρὴ πρὸς αἵματι μεθ' ὑγιοῦς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα ὡς καὶ τὸ πνεῦμα ἀναπτύσσεται.

Τοσοῦτο δὲ ἐμπιστεύονται καὶ ἰσοτιμοῦνται οἱ ἄνδρες τὰς οἰκίας γαμετάς, ὥστε βλέπομεν γυναικας οἰκοδόσποινας συνετῶς διευθυνοῦσας τὰς οἰκίας καὶ ἀπαλλοττούσας κινδύνων τὰς ἰδίας ἐκ τῶν οἰκογενεάς, ἐπανορθούσας τὰ ἀναστραμμένα, καὶ ἀγούσας ἐπὶ τῆς εὐθείας ὁδοῦ παρεκτραπέντας καὶ διαφθρόντας συζύγους ὑπὸ ἐλαττωμάτων.

Αἱ οἰκτικαὶ βελτιώσεις αὗται ὀφείλονται εἰς τὴν χρηστοτήν καὶ κατάλληλον ἀνατροφὴν τὴν δεδομένην τοῖς τέκνοις παρὰ τοῦ Κεφαλλῆνος καὶ τοῦ νησιώτου, οὔτε δυνάμεθα νὰ ἀπαιτήσωμεν περισσώτερα. Μικροπολῖται καὶ ὀλιγόποροι οὔτοι ἐκ τῶν ὑπερ-

πληθύνοντων τὰ ὄρια τῆς ἀναλόγου εὐπορίας καὶ περιουσίας, οὐ μόνον τὰ οἰκτικὰ αὐτῶν ἀνατρέπουσιν, ἀλλὰ καὶ γελοῖοι καὶ περιττοῖοι δεικνύονται. Πριγγιπέσσας δίκαια ἡ μεγαλοκτήμονος ἐντροφὴ μα πολυτελοῦς Εὐρωπαίου, οὐδόλως προσαρμόζεται τοῖς ἐκ μικροκτημασύνης ἢ μικρᾶς βιομηχανίας, ἢ ὀλιγοδότου ἐπιτηδεύματος πορίζομένοις. Διότι τότε ἀνάγκη καὶ κυβερνητικῶν, καὶ θαλαμηπόλων, καὶ τιθηνῶν, καὶ ὑπηρετῶν, καὶ ἀμαξοφόρων, καὶ παιδοκόμων, καὶ οἰκουρῶν, καὶ ταμείων, καὶ ὅλου τοῦ συρφετοῦ ἐκεῖνου, οὗτινος αἱ Εὐρωπαϊκαὶ οἰκαὶ τῶν πλουσίων καὶ ἐπιφανῶν χρῆζουσιν. Οὕτω δὲ ἀναδειχθήσεται σύζυγος καὶ θυγάτηρ Κεφαλλῆνος ἢ νησιώτου, οὐχὶ πλέον οἰκοδόσποινα οἰκουρὸς καὶ ἐπιμελὴς πρὸς εὐζωίαν καὶ προσήκουσαν εὐτυχίαν τῆς οἰκογενείας, ἀλλ' ἐπιφανὴς τοῦ συρμοῦ γυνὴ τῆς καλλιπρεπείας, μελέτημα κομψότητος καὶ καλλυντηρίου. Βεβαίως ἡ πρὸς ἀποκατάστασιν δραστηρίου συζύγου ἐπιμελεία καὶ καλὴ κουροτροφία μητρὸς πρὸς τέκνα, δὲν προώδευσεν παρ' ὅλαις ταῖς κλάσεσι τῆς ἡμετέρας κοινωνίας. Καὶ εἰσέτι συναντᾶται ἡ κατὰ θλιπτικὴν σπαργάνωσιν, ἢ μὴ καθαρῶς δι' ἀμέλειαν μητρὸς, ἢ συνδιαίτησιν παίδων μετὰ διαφθαρμένων, ἢ ἀπειρία ὑπηρετῶν, ἢ περιτρονῆσιν γαμετῆς παρὰ συζύγου, ὡς χλευάζει ὁ συγγραφεὺς τῶν ἀποκρύφων. Ἀλλὰ ταῦτα ἀποδοτέα μᾶλλον εἰς ἀτομικὰς ἕξεις καὶ προλήψεις ἐκ διδασκαλίας καὶ ὑποδείγματων παρελθόντος αἰῶνος, καὶ εἰς ἀπορίας καὶ ἀγνοσίας τῶν παιδοτρόφων καὶ ἐπιτηδευομένων διὰ τὸ μακρὸν τῆς χώρας καὶ τὸ ἀνίσον τῆς καταστάσεως, ἢ εἰς κακοδόλους διαθέσεις τοῦ κοινωνικοῦ σώματος ἡμῶν. Διότι ἂν θεωρήσωμεν τὰ περωτισμένα ἔθνη τῆς Εὐρώπης, ἐν οἷς φωτισμὸς, ἐφεύρεσις, ἀτμὴς καὶ ἡλεκτριζότης ἐπὶ τὸ βέλτιον μετέδωκε τὰ εὐάροχα τοῦ βίου, βλέπομεν ὅτι ἡ κοινωνικὴ πρόοδος δὲν περιέλαβε οὐ μόνον ἅπαντα τὰ ἄτομα τῆς κοινωνίας ἐκείνων, ἀλλ' εἰσέτι λαοὶ ὀλόκληροι μεγάλων ἐπαρχιῶν τῆς Γαλλίας, οἷον ἡ Πικαρδία καὶ ἡ Βανδέκ, γρῶνται εἰσέτι τὸ ἐπὶ τοῦ μεσαιῶνος ἄροτρον καὶ τοῖς τότε γεωργικοῖς ἐργαλείοις. Παιναλέα δὲ οἰκογενεαὶ Ἰρλανδίας καὶ Λονδίνου ἀπεθρηιώθησαν, οὕτως εἰπαῖν, καὶ σήπονται γονεῖς καὶ τέκνα αὐτῶν ἐν ῥυπαρίᾳ. Νόμος δὲ ἀναγκαστικὸς ἐτέθη παρὰ Πρώτοις καὶ Ἑλβετοῖς ἵνα τιμωρῶνται οἱ ὀλιγοῦντες τῆς παιδείας τῶν τέκνων. Παραλείπω τὰ βδελυρὰ κακουργήματα καὶ ἀπαίτια ἔργα, τὴν ὅλως ἀθλίαν καὶ καχεκτικὴν κουροτροφίαν καὶ κακοήθη ἀγωγὴν, οἷς διαλυμαίνονται αἱ κατώτεραι κλάσεις τοῦ λαοῦ τῶν φωτισμένων Χριστιανῶν, οἱ Αἰζαρόνοι τῆς θελκτικῆς Νεκπόλεως, οἱ παύπεροι τοῦ πλουσιωτάτου Λονδίνου. Πληγὰς κοινωνικαὶ τῷ ὄντι ἄξιαι στηλιτεύσεως παρὰ τοῦ εὐρυοῦς καλῆς τῆς Σοφίας, καὶ χαίρω ὅτι αὗται ἀγαθῇ τύχῃ δὲν προσέδωκον τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν. Τὸ κακὸν διὰ μᾶλλον ἐκ τῆς κοινωνίας δὲν καταστρέφεται, πρέπει νὰ παρέλθωσιν ἔτη πολλά, ἐρ' ὅν ἐκαστος φιλοτιμούμενος καὶ ἐπισπεύδων τὴν ἰδίαν ἐκ τοῦ καὶ τοῦ συμπολίτου

βελτιώσιν, νὰ διδῶνται τὰ αἵτια, τὰ ἐπιφελῆ, τὰ προ-
οδευτικά, ὅπως ἐξελειφθῇ ἡ κακὴ ἐξίς, καὶ ἀποξεί-
σθῃ ἡ πρόκλησις. Ὅτι δὲ συνεργάζομεθα καὶ ἡμεῖς
ἐν ταῖς νήσοις καὶ τείνομεν εἰς κοινωνικὰς βελτιώσεις,
ὡς ῥίψομεν τὸ βλέμμα ἐπὶ τεχνικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν
ἐπιτηδευμάτων ἐν ταῖς νήσοις ἡμῶν ἐπὶ τοῦ παρελ-
θόντος μετερχομένων. Καὶ τούτων ὅς συγκρίνομεν
τὴν τότε δυσχέρειαν καὶ χαλεπότητα πρὸς τὴν ση-
μερινὴν ἀπλοποίησιν, συντάλαιν καὶ ἀμοιβὴν διότι
ὁ ἱατρὸς π. γ. ἐπὶ τοῦ παρελθόντος μὲ πολυειδῆ καὶ
πολυσύνθετα φάρμακα ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν περῆχε
τὰ πρὸς θεραπείαν τῶ πάσχοντι. Παντοίας δὲ γοη-
τείας καὶ ἱατροσοφίας, πλάνοι καὶ ἀγύρται, ὡς
νὰ μὴν ἤρκει ἡ ἐπιστήμων θεραπεία τοῦ ἱατροῦ ἐ-
χρῶντο τοῖς νοσοῦσιν. Ὁ δικηγόρος, ὅπως δικηγο-
ρήσῃ ἐνώπιον τοῦ δικαστικοῦ πρακτορίου περὶ μι-
κρῆς τινὸς δίκης, ὥρειλε νὰ κλεισθῇ ὁλόκληρον μῆνα,
καὶ μελετήσῃ τὰ νομικὰ συγγράμματα, εἴτε μετ-
κομίσας ὁλόκληρον βιβλιοθήκην εἰς τὰ δικαστήρια,
καὶ δέσμιος δικηγόρων, διήρχετο ὁλόκληρους ἡ-
μέρας ὁμιλῶν, ἀγανακτῶν, φωνασκῶν περὶ ὑποθέ-
σεως ἥτις τὴν σήμερον δι' ὀλίγης ὥρας ἐκτίθεται.
Εἰς δὲ τὴν κουροτροσίαν, ἐνθυμούμαι, ὅτι ἐν τῇ
νήσῳ ἡμῶν οὐ μόνον ἡ κατὰ πειστικὴ σπαργάνωσις,
ἀλλὰ καὶ θηριακὴ καὶ ἄλλα ναρκωτικὰ προσφερόμενα
τοῖς παισὶν, ὁμοῦ μετὰ τῆς κοιτίδος κλονίζούσης ἀ-
δικόπως τὸ δυστυχὲς βρέφος, ἔφερον αὐτὸ εἰς νευ-
ρικὴν χαλάρωσιν. Ὅλα δὲ ταῦτα νῦν ἐκλείπουσιν, καὶ
εὐτροφία ἐπιμελουμένη παρὰ μητέρων χειραγω-
γουμένων ὑπὸ ἱατρῶν καὶ ἐμπειρῶν τροφῶν, βελ-
τιοποιεῖται σῶμα καὶ διάνοια. Παραλείπω τὰ ἐρ-
γαλεῖα καὶ τὰς μηχανὰς πρὸς εὐδόωσιν τεχνῶν καὶ
ἐπιτηδευμάτων ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ παρ' ἡμῶν
εἰσυχόμενα.

Ἡ ἀνάγκη, ὁ χρόνος καὶ εὐδόκιμος περίπτωσις,
αἱ προσκτώμεναι γνώσεις μετὰ τοῦ καλοῦ πρα-
δείγματος μεταβάλλουσι καὶ διορθόουσιν ἐξίς
καὶ συνηθείας καὶ διαγωγὴν, καὶ πᾶν πρὸς πρόοδον
τοῦ κοινωνικοῦ σώματος εἴτε ἠθικόν, εἴτε φυσικόν,
εἴτε τεχνικόν συντεῖνον. Τὸ νὰ θεωρῇ ὁμοῦς ὁ Κύ-
ριος Λαοκαράτος, ὅτι αἱ παρ' ἀτόμων τινῶν ἐλλεί-
ψεις πρὸς κατάρτισιν εὐτυχοῦς οἰκογενείας τοῦ Ἑλ-
ληνος, εἶναι κακοβουλία καὶ ἐγκληματικαὶ διαθέσεις
τῶν συμπολιτῶν Κεφαλληνῶν, πλὴν καὶ κοινωνικὰ
ἄξια τῆς σταλιτείας καὶ τοῦ ὀνειδισμοῦ διὰ συγ-
γράμματος ἀποκρύφων, εἶναι πρόδηλος ἀδικία. Το-
σαῦτα περὶ τῶν διζυρομένων ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν
οἰκογενειακῶν ἀποκρύφων τῆς Κεφαλληνίας. Μετα-
βαίνω δὲ καὶ εἰς τὰς θρησκευτικὰς ἠθολογίας.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΝΑΥΑΓΙΟΝ ΕΛΛ. ΑΤΜΟΠΛΟΙΟΥ.

Πλὴν τῶν ἐμπορικῶν ατμοπλοίων ὧν τὴν κα-
τασκευὴν εἶχε παραγγείλει ἡ Ἑλ. Δημητρίκη κυβέρνη-
σις ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ, ἀπεφάσισε νὰ ἀποκτήσῃ καὶ
τινα ἄλλα διὰ τὸ πολεμικὸν αἵτης ναυτικόν.
Ἐκ τούτων ἐν, ἡ Παρόπη, μεταβαίνοισα ἐν-
ταῦθα, περιέπεισε κατὰ τὰ παράλια τῆς Ἰσπανίας
εἰς ἓνα τῶν ἀμειδίκτων ἐκείνων τυφόνων ὅτινες
ἐπικρατήσαντες κατὰ τὸν ἐρεσιῶτα χειμῶνα ἐξ-
ηγάγησαν πλῆθος καὶ ἰστιοφόρων καὶ ατμοκινήτων
πλοίων καὶ προσαράξασα εἰς τι ἀκρωτήριον, ἐν-
τόχρησε τὰ ἴδη καὶ σωζόμενον τὸ πλήρωμα αὐ-
τῆς. Καθ' ὅς ἐλάβομεν πληροφορίας, οἱ γενναῖοι
καὶ φιλότιμοι ναῦται μετὰ τοῦ διευθυντοῦ αὐτῶν
ἠγωνίσθησαν ὑπὲρ δόξαμιν, διαρκούσης τῆς τρι-
κυμίας καὶ μετὰ τὴν προσάραξιν αὐτῇ, ἵνα σώ-
σωσι καὶ τὸ πλοῖον. Ἀλλὰ τὰ κύματα διέλυσαν
ἐπὶ τέλος αὐτό. Καὶ ὁ ἐν Δορδίνῳ δὲ ἡμέτερος
Γερ. πρόξενος Κ. Ἰωρλόης μετὰ τοῦ φιλογενοῦς
Κ. Γ. Μελά συνέτρεξαν δραστηρίως, ὡς καὶ ἐν-
ταῦθα τὸ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργεῖον, εἰς τε τὴν
περίθαλψιν τοῦ πληρώματος καὶ τῆς Παρόπης
τὴν σωτηρίαν.

Τὴν περὶ τοῦ ναυαγίου ἔκθεσιν τοῦ διευθυντοῦ
παραθέτομεν ἐνταῦθα ὡς περιέργον.

« Ἀκρωτήριον Πριόρ τῆς Ἰσπανίας.

» Τὴν 15 (27) Δεκεμβρίου 1856.

» Πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργεῖον.

» Μὲ λύπην μου εἰδοποιῶ τὸ Σ. ὑπουργεῖον ὅτι
χθὲς περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐναυαγήσαμεν εἰς τὰ βι-
ρειοδυτικά παράλια τῆς Ἰσπανίας εἰς τὴν θέσιν
Πριόρ τὸ δὲ ναυάγιον ἐγένετο ὡς ἀκολούθως.

» Ἀναχωρήσαντες ἀπὸ Κόρκ τῆς Ἰρλανδίας τὴν
10) 22 Δεκεμβρίου μὲ ἄνεμον Π. Μ. διευθυνόμεθα
εἰς Γιβραλτάρ τὴν δὲ 12/24 τοῦ ἰδίου περὶ τὴν
9 ὥραν π. μ. ὁ ἄνεμος μετεβλήθη εἰς Π. Γ. σφο-
δρότατος καὶ μὲ θάλασσαν κυματώδη, ὥστε τὸ πλοῖ-
ον κατ' οὐδένα τρόπον δὲν κόυνετο νὰ ἀνθέξῃ ὡς
ἐκ τούτου ἠναγκάσθημεν νὰ ἀλλάξωμεν πορείαν καὶ
νὰ ἐπιστρέψωμεν πρὸς τὴν Ἀγγλίαν διὰ νὰ προσορ-
μισθῶμεν εἰ δυνατόν εἰς Φάλλμουθ. Ἐνῶ δὲ διευ-
θυνόμεθα μὲ τοιαύτην πορείαν, περὶ τὴν 5 ὥραν μ.
μ. ὁ ἄνεμος μετεβλήθη αἶφνης εἰς Γ. Α, καὶ τό-
σον ἦτον σφοδρὸς, ὥστε μᾶς ἠνάγκασε νὰ ἀλλάξω-
μεν καὶ πάλιν πορείαν καὶ νὰ γυρίσωμεν ὀπίσω
διευθυνόμενοι εἰς Ο. Γ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνεμος καὶ
τὰ κύματα κῆξαν ἀδικόπως, ἠναγκάσθημεν νὰ
μεταχειρισθῶμεν καὶ πανία καὶ μηχανὴν διὰ νὰ ἀ-
πορρίνωμεν τὰ κύματα. Περί δὲ τὸ μεσονύκτιον
εἰσέβαλεν εἰς τὸ πλοῖον κύμα μέγα, τὸ ὅποιον
ἐθράυσε τοὺς φεγγίτας καὶ τὰ κονδύδια τοῦ θα-
λάμου καὶ τῆς μηχανῆς ὅπου εἰσῆχθησαν ἀρ-
κετὰ ὕδατα τὸ δὲ πλοῖον ἐβυθίσετο, διότι καὶ μὲ